

✦

Імплементация європейських стандартів в українські освітні дослідження

Збірник матеріалів

V Міжнародної
наукової
конференції УАДО

24 червня 2021 року

UERA ✦ УАДО ✦ UERA ✦ UАДО ✦ UERA ✦ UАДО ✦ UERA

Українська асоціація дослідників освіти

**Імплементація європейських
стандартів в українські освітні
дослідження**

Збірник

матеріалів V Міжнародної наукової конференції
Української асоціації дослідників освіти

24 червня 2021 року

Схвалено та рекомендовано до друку правлінням Української асоціації дослідників освіти (протокол № 4 від 20 червня 2021 року)

Рецензенти:

- Наталія Коляда** доктор педагогічних наук, професор, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;
- Олена Лісеєнко** доктор соціологічних наук, професор, Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського.

Імплементация європейських стандартів в українські освітні дослідження: Збірник матеріалів V Міжнародної наукової конференції Української асоціації дослідників освіти (24 червня 2021 р.) / За ред. С. Шудло, О. Заболотної, Л. Загоруйко. – Дрогобич : ТзОВ «Трек-ЛТД», 2021. – 165 с.

Відповідальна за випуск: кандидат педагогічних наук, доцент Загоруйко Л.О.

ISBN 978-617-7990-17-7

Адреса редакційної колегії:
20300, Черкаська обл., м. Умань, вул. Чехова, 46.
E-mail: ukrainian.era@gmail.com

©Автори публікацій
©УАДО

Редакційна колегія:

Світлана Щудло почесний президент-засновник Української асоціації дослідників освіти, доктор соціологічних наук, професор, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка;

Оксана Заболотна президент Української асоціації дослідників освіти, доктор педагогічних наук, професор, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Інститут педагогіки НАПН України;

Людмила Загоруйко віце-президент Української асоціації дослідників освіти, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний авіаційний університет.

Збірник містить матеріали виступів, представлені на V Міжнародній науковій конференції Української асоціації дослідників освіти «Імплементация європейських стандартів в українські освітні дослідження» 24 червня 2021 року. Дискусія проходила за напрямками: потенціал освітніх досліджень для Нової української школи й інновації в українському законодавстві та їхній вплив на розвиток освіти і науки; вища освіта в умовах викликів сьогодення; гендерні студії у суспільстві, освіті та науці.

The conference proceedings contains materials presented at the Fifth UERA Conference "Implementation of European Standards in Ukrainian Educational Research" June 24, 2020. The discussion was held in the following panels: Educational research potential for New Ukrainian School and innovations of Ukrainian legislation and their impact on education and research development; Higher education and today's challenges; Gender Studies in Society, Education and Research

Автори несуть відповідальність за наукову коректність матеріалів.

Зміст

Щасяна Аргун, Ганна Гнатова Дослідження можливостей впровадження методики навчальної спільноти Nobel Explorers в Україні	8
Світлана Балінченко Формування громадянської компетентності студентів засобами загального курсу «Філософія»: виклики і перспективи.....	11
Володимир Бахрушин Освітні дослідження для розвитку освітньої політики і законодавства	14
Olena Bevz Strategies to reduce English language speaking anxiety of the trainee teachers during methodology course.....	17
Віта Безлюдна Загальні тенденції розвитку іншомовної освіти в Європейському Союзі	20
Лариса Березівська Реформування загальної середньої освіти в незалежній Україні: національне законотворення (1991–2017).....	23
Марина Бойченко, Віталій Бойченко Інноваційний потенціал американського досвіду підготовки STEM-учителів для Нової української школи.....	26
Ірина Бородкіна, Георгій Бородкін Застосування принципів універсального дизайну при створенні цифрового контенту.....	28
Ганна Волошко Умови реалізації фасилітативного підходу в процесі підготовки майбутніх педагогів.....	32
Олена Галай Нова міжкультурна парадигма мовної освіти.....	34
Alla Gembarik Developing life skills in methodology classes.....	36
Тетяна Голованова Потенціал Центру гендерної освіти Запорізького національного університету.....	39
Ольга Гончарова, Аліна Маслоva Конструктивний фідбек як інструмент підвищення якості освіти в умовах дистанційного навчання.....	41
Наталія Горук Розвиток викладацької майстерності у Львівському університеті.....	43
Svitlana Derkach Conceptual considerations on key motives for a profession of teaching English.....	47
Олена Дмитроца, Марія Карaban, Марія Ткач Мотивація студентів до дистанційного навчання в умовах пандемії...	50
Яна Довгенко, Зоя Халецька, Людмила Яременко Особливості підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою статистика (фінансова, страхова та комп'ютерна статистика).....	53
Марина Желуденко Апробація моделі психологічного тренінгу «Мистецтво стресостійкості в умовах вимушеної соціальної дистанції».....	55

Юлія Загребнюк	
Career guidance methods and technologies at American High School.....	59
Алла Заслужена, Марина Желуденко	
Психологічний аспект дистанційної освіти	61
Юлія Заячук	
Формування у магістрантів компетентності організації освітнього простору: на прикладі навчальної дисципліни «Експертна діяльність в галузі освіти».....	64
Тетяна Капелюшна	
Особливості викладання дисципліни "Аналіз підручників з англійської мови" в умовах змішаного навчання.....	67
Олексій Караманов	
Особливості проектування персонального середовища навчання в умовах пандемії.....	69
Олена Ковальчук, Тамара Максимчук	
Виклики для студентів вітчизняних ЗВО у реалізації програм кредитної мобільності.....	71
Ангеліна Колісніченко	
Зміна підходів до підготовки майбутніх учителів іноземних мов в Україні як наслідок європейського впливу на розвиток вищої педагогічної освіти.....	75
Мальвіна Коломієць	
Використання віртуальної реальності як нової можливості навчання..	77
Олена Коломієць	
Інтернаціоналізація як визначальний фактор конкурентоздатності освіти України.....	79
Тетяна Коноваленко, Тетяна Тарасенко	
Поєднання навчання і досліджень: європейський досвід в українських реаліях.....	80
Юлія Коробова, Вікторія Козлова	
Наукова інформація у сучасному інтернет-середовищі: принципи пошуку та відбору	84
Інна Кравчук	
Сутність і зміст поняття «жіноча освіта».....	86
Тетяна Крижановська	
Актуальні питання підготовки компетентного вчителя інклюзивної освіти (європейський досвід).....	88
Інна Курліщук	
Soft skills як необхідна умова формування культурної компетентності майбутніх фахівців	93
Yuliana Lavrysh, Svitlana Buha	
Digital competence for educators: European dimensions.....	96
Олена Лебедева	
Впровадження саморефлексії на практичних заняттях з німецької мови як другої іноземної у вищій школі.....	99
Тетяна Лісова	
Прагнення учнів до освіти та їх ставлення до математики та природничих наук (за даними TIMSS).....	101

Олена Локшина, Аліна Джурило	
До питання про гендерний паритет у дослідницькому просторі України: на прикладі відділу порівняльної педагогіки інституту педагогіки НАПН України.....	104
Людмила Люшнівська	
Нові підходи до викладання англійської мови у вищих навчальних закладах з огляду на сучасні умови.....	107
Ірина Liashenko	
Quality Assurance in Teaching Languages as a Main EU Priority.....	110
Вікторія Меняйло	
Порядок присудження ступеня доктора філософії як завершальний етап реформування системи наукових кадрів в Україні.....	112
Тетяна Медіна	
Гендерна рівність професорсько-викладацького складу на STEM-факультетах українського університету: міф чи реальність (на прикладі Чернівецького національного університету)?.....	115
Галина Мухіна	
Роль ціннісних орієнтацій у системі становлення майбутнього поліцейського та правника.....	118
Ніна Нікольська	
Законодавча підтримка при вивченні рідної та іноземної мов в Україні	121
Ілона Палагута, Ольга Комар	
Роль закладів вищої освіти Великої Британії у процесі трансформації у сучасному глобалізованому світі.....	123
Ірина Регейло, Наталія Базелюк	
Оцінювання соціогуманітарних досліджень: наукометричний вимір.....	126
Аліна Сбруєва	
Трете десятиліття розвитку європейського простору вищої освіти: здобутки, завдання, ризику.....	129
Микола Семенов	
Забезпечення якості дистанційного (цифрового) навчання в університеті з погляду здобувачів вищої освіти переміщеного університету.....	133
Юрій Тарабан	
Викладання релігії у школі: європейські цінності та концептуальні підходи.....	139
Наталія Хайдарі, Тетяна Гармаш	
Особливості іншомовної підготовки студентів-філологів в умовах вимушеного соціального дистанціювання.....	141
Ірина Холод	
Законодавчі інновації у післядипломній освіті учителів англійської мови.....	143
Тетяна Червінська, Марина Соболевська	
Наслідки пандемії COVID-19 в оцінках студентства та викладацтва класичних університетів України	145
Zhanna Chernyakova	
Key strategies of the development of institutional internationalization: an overview of foreign experience.....	148
Ірина Чистякова	
Міжнародний досвід магістерської підготовки педагогічних кадрів.....	152

студентам філологічних спеціальностей, а саме забезпечення якісної іншомовної підготовки, оскільки мова – це явище, що постійно змінюється, а іноземна мова, в свою чергу, – це явище, що не лише постійно змінюється, а й потребує безперервної взаємодії викладача та студента.

Проблемі дистанційного навчання присвячено багато наукових праць, зокрема питання віртуального освітнього середовища, його особливості та специфіка розкриті у наукових розвідках В. Безпалька, О. Жук, Т. Журавель, Т. Лотарьової, В. Сафронової, М. Скуратівської та ін.

М. Смульсон виділяє такі віртуальні освітні системи: дистанційна освіта, інтернет-навчання (процеси навчання і викладання відбуваються цілком з використанням інтернету, студенти та викладачі перебувають у різних просторових та часових вимірах), комбіноване навчання, яке поєднує традиційну освіту й інтернет-навчання [3, с.13].

Методи дослідження. З метою здійснення комплексного дослідження з теми було використано такі методи наукового пізнання як-от: емпіричні – спостереження, порівняння; комплексні – аналіз, синтез.

Віртуальне освітнє середовище – це відкрита система, в рамках якої на основі застосування технологій віртуальної реальності забезпечується ефективно інтерактивне самонавчання в освітньому процесі. Безперечно, віртуальне освітнє середовище є соціокультурним феноменом реальної дійсності, але його дидактичний потенціал залишається недостатньо розкритим, оскільки наявні протиріччя між потребами освітньої практики в ефективному освітньому середовищі і станом наукового знання про них [1, с.210].

Віртуальне освітнє середовище можна трактувати як навчальне онлайн-середовище, специфічний відкритий динамічний простір реалізації освітнього процесу [2].

З метою надання якісних освітніх послуг в умовах вимушеного соціального дистанціювання перед сучасним викладачем постає вимога теперішнього суспільства – вдосконалювати форми викладання та навчання, а також впроваджувати сучасні освітні технології, платформи та онлайн ресурси в освітній процес. В пошуках форм, ресурсів та платформ для здійснення якісної іншомовної підготовки на допомогу сучасному викладачу приходить Інтернет-простір, що надає безліч можливостей для успішного та якісного опанування іноземної мови.

Варто зауважити, що підготовка студентів-філологів передбачає виконання усних та письмових завдань з низки фахових предметів, спрямованих на досконале оволодіння іноземною мовою. Саме тому у нашому дослідженні здійснено розподіл завдань, на такі, що можуть бути виконані самостійно, записані на відео, а також такі, що потребують безпосередньої взаємодії викладача та студента і повинні виконуватись лише в аудиторії або в онлайн режимі за допомогою комунікаційних платформ, як-от: Hangouts Meet, Zoom, Skype та ін.

Відповідно до вищезазначеного був здійснений поділ завдань за такими групами:

- завдання, які можуть бути виконані самостійно (переклад слів, переклад речень, завдання множинного вибору);
- завдання, які можуть бути виконані самостійно, але після прослуховування лекційного матеріалу з окремої теми (вправи зі стилістики, лексикології, а також граматичні вправи);

- завдання, які можуть бути відзняті на відео (переказ тексту, усна розповідь на зазначену тему, проектні завдання);
- завдання, які можуть бути виконані лише онлайн або в аудиторії під час безпосередньої взаємодії викладача та студента (перевірка лексичного та теоретичного матеріалу, усний переклад, завдання домашнього читання).

Висновки. Отже, в умовах вимушеного соціального дистанціювання сучасна система освіти потребує імплементації новітніх форм, методів, прийомів та технологій навчання та викладання. Наразі взаємодія «викладач – студент» виходить на новий рівень, що змушує викладача до пошуку ефективних способів забезпечення опанування студентами знань, умінь та навичок в нових умовах освітнього процесу, продиктованих світовою пандемією. Вважаємо, що саме виокремлені групи завдань формують цілісний комплекс, виконання якого забезпечить якісну професійну іншомовну підготовку спеціаліста в галузі іноземної філології.

Список використаних джерел:

1. Журавель Т.В., Хайдарі Н.І. Віртуальне освітнє середовище як засіб формування країнознавчої та лінгвокраїнознавчої компетенцій у студентів немовних спеціальностей. Херсон, 2017. Вип. 78(1). С. 208-212.
2. Скуратівська М.О., Попадюк С.С. Віртуальне освітнє середовище в системі іншомовної підготовки сучасного закладу вищої освіти. Режим доступу: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2019-87-36>
3. Смутьсон М. Психологічна характеристика віртуального освітнього простору. Наука і освіта. 2015. № 10. С. 10–15.

Ірина Холод,

кандидат педагогічних наук, доцент,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини,
м. Умань, Україна

ЗАКОНОДАВЧІ ІННОВАЦІЇ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ОСВІТІ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Ключові слова: післядипломна педагогічна освіта, курси підвищення кваліфікації, анкетування, методична компетентність, цифрова компетентність, суб'єкт курсів підвищення кваліфікації, новітні методи навчання англійської мови, онлайн курси.

Переосмислення соціальної і професійної ролі сучасного вчителя актуалізує необхідність безперервного процесу набуття нових та вдосконалення раніше набутих професійних компетентностей, необхідних для професійної діяльності, що передбачає постійну самоосвіту, стажування та інші форми та види професійного розвитку, який триває впродовж всього періоду професійної діяльності. Законодавчі інновації останніх років вносять інновації у професійний розвиток педагогічних працівників, зокрема умов підвищення кваліфікації.

Основними дослідницькими питаннями нашого пошуку є наступні: які зміни в українському освітньому законодавстві мають вплив на професійний розвиток педагогічних працівників, та як вони впливають на систему післядипломної педагогічної освіти?

Дослідницькими інструментами у дослідженні цих питань стали – критичний аналіз законодавчих документів, анкетування та бесіда.

Вивчаючи чинне законодавче забезпечення функціонування післядипломної освіти педагогічних працівників (Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII «Про освіту», Постанова кабінету міністрів від 21.08.2019 р. № 800, Державні стандарти освіти, Типова освітня програма організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти: наказ 36 від 15.01.2018 р., Положення про курси підвищення кваліфікації (у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою) затвердженого вченою радою Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Умань, 2019), нами з'ясовано, що педагогічним працівникам надано право у виборі форм, видів та суб'єктів підвищення кваліфікації як в Україні, так і за кордоном. Педагогічний працівник на власний розсуд обирає конкретні форми, види та суб'єктів підвищення кваліфікації, з урахуванням самооцінки своїх компетентностей і професійних потреб [1].

Також встановлено, що чинними визнані наступні форми підвищення кваліфікації: інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева), а також інші форми підвищення кваліфікації, які можуть поєднуватись. Основними видами підвищення кваліфікації є: 1) навчання за програмою підвищення кваліфікації; 2) стажування; 3) участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо [1].

Варто зауважити, що в Україні такі міжнародні організації як Британська рада (British Council Ukraine), асоціація вчителів англійської мови (IATEFL), освітньо-методичні центри Cambridge University Press та Dinternal Education успішно проводять семінари, майстер-класи, вебінари та навчальні онлайн курси з навчання англійської мови упродовж багатьох років.

На нашу думку, ці організації є надійними партнерами для впровадження зарубіжного досвіду навчання англійської мови як іноземної, оскільки вони забезпечують постійний доступ до зарубіжної методичної й навчальної літератури, ресурсів тощо. Тому, ми вважаємо, що внесені зміни щодо вільного вибору суб'єктів підвищення кваліфікації педагогічними працівниками є об'єктивними та раціональними, як і індивідуальний вибір теми курсів підвищення кваліфікації.

Вивчаючи обсяг підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти нами з'ясовано, що він не може бути меншим ніж 150 годин впродовж п'яти років, при цьому обсяг щорічного підвищення кваліфікації педагогічного працівника закладу загальної середньої освіти не може бути меншим аніж 30 годин [1].

Результати співбесіди також засвідчили, що законодавчі інновації щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників є позитивними на думку учителів, особливо можливість вільного вибору суб'єкта та форми підвищення кваліфікації, раніше такими були лише обласні інститути післядипломної освіти. Щодо обрання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини серед суб'єктів підвищення кваліфікації було відзначено кілька переваг ЗВО як то: зручне розташування ЗВО (27%), онлайн реєстрація

It is indicated that in transculture terms the borders of cultural difference are largely erased, and, result in, the symbolic “substitution” of stereotypes becomes significant, when “our” is pretended to be “other” and vice versa. It is important to note that transcultural educational networks serve as an excellent potential for social creativity. This implies heterogeneity and openness of educational policy, as well as a conscious appeal to a transcultural individual, whose transcultural competence has an educational strategy and a practical task: the ability to “remove” cultural oppositions.

We conclude that it is necessary to form a new educational strategy and practice; the prefix *trans-* is especially relevant, because it “indicates the dynamics of the transition to another quality, not the result” [3, p. 6]. This dynamic form of transition determines the existence of “other”, transcultural individual, who removes “our” / “other” opposition.

Conclusions. Important challenges that are urgent for the modern development of education are its approach to the labor field (how this can be done), so the symbolic “blurring” of educational tasks, which were a priority before, takes the second place. The education system is undergoing serious reform, there are many challenges and it is important not to “dissolve” in them, but to be able to select the most effective for one`s industry.

Globalization of the education system, acceleration of information updating processes, applied value of education, integration of scientific achievements – all this exacerbates the problem of critical rethinking of achievements, focusing on solving acute problems.

References:

1. Gumnytska N. (2011). Kulturna tradycja: pershoosnova zberezhennya nacionalnoi identychnosti ta formuvannya globalnogo ukrainskogo prostoru [Cultural tradition: National Identity Maintaining and Global Ukrainian Space Shaping]. Naukovi zapysky. Seria “Kulturologia”. Ostrog: Vydavnytstvo Nacionalnogo universitetu “Ostrozka academia”. Issue 8. 164 p. (in Ukrainian).
2. Zverev O. (2004). Amerykanska literatura v period globalizacii [American literature in Globalization Age]. Amerkanska literatura na rubezhi XX-XXI stolit. Kyiv. Ukl. Denysova T. IMV. 592 p. (in Ukrainian).
3. Seligey V., Lipina V. (2013). Na perekrestke kyltur Vostoka i Zapada: transkulturnyi fenomen tvorchestva Frenka China [At the crossroads of East and West cultures: the transculture phenomenon of Frank Chin`s writing] (monograph). Dnepropetrovsk: “Innovatsiya”. 174 p. (in Russian).